

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., a soudců Mgr. Miroslava Makajeva a Mgr. Lenky Oulíkové ve věci

žalobce: **N. O.**, nar. X,
státní příslušnost Běloruská republika,
zastoupený zákonnými zástupci A. a H. O.,
všichni bytem X,

zastoupený advokátem JUDr. Petrem Dočekalem,
se sídlem Gogolova 228/8, Praha,

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**,
se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2021, č. j. MV-89828-4/SO-2021,

takto:

- I. **Rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2021, č. j. MV-89828-4/SO-2021, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 12 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Petra Dočekala, advokáta.**

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobce se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým zamítla odvolání žalobce a potvrdila usnesení Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo“), ze dne 30. 4. 2021, č. j. OAM-11844-6/DP-2020. Tímto rozhodnutím bylo podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění účinném do 30. 6. 2020 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zastaveno řízení o žádosti žalobce o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České

republiky za účelem společného soužití rodiny, neboť žádost byla podána v době, kdy k tomu nebyl oprávněn.

2. Žalobce v žalobě namítal nezákonnost a nepřiměřenost napadeného rozhodnutí. Předně uvedl, že na území České republiky žije se svými rodiči, nezletilými sourozenci a prarodiči. Žalobce čekal, stejně jako jeho sestra, na rozhodnutí o jejich žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu, kterou podali dne 11. 5. 2020. Zákonný zástupce žalobce zároveň podal žádost o prodloužení doby platnosti jeho pobytu, přičemž si byl vědom, že platnost jeho povolení k dlouhodobému pobytu uplyne ke dni 8. 5. 2020. Nicméně se již nedomníval, že tento den byl ve smyslu zákona o pobytu cizinců současně posledním dnem lhůty k podání žádosti o prodloužení jeho platnosti, neboť vycházel z informací a pokynů uvedených na webových stránkách Ministerstva vnitra (mvcr.cz). Z tohoto důvodu žalobce podal žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu až dne 8. 6. 2020.
3. Žalobce uvedl, že v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19 vyhlásila vláda České republiky dne 12. 3. 2020 nouzový stav, jenž skončil dne 17. 5. 2020. Za účelem zmírnění dopadů přijatých opatření na cizince pobývajících na území České republiky bylo stanoveno po skončení nouzového stavu, tj. ode dne 18. 5. 2020, období 60 dnů, během kterého orgány veřejné moci vyřizující pobytové záležitosti cizinců postupovaly v přechodném režimu. Uvedené období 60 dnů skončilo dnem 16. 7. 2020. Žalobce cituje z informací, které byly zveřejněny na webových stránkách ministerstva. Jednak jde o výňatky z dokumentu Řešení pobytových záležitostí cizinců na území České republiky ode dne 17. 7. 2020 (dále jen „Řešení pobytových záležitostí cizinců“) a z dokumentu Informace k řešení pobytových záležitostí cizinců na území ČR po skončení nouzového stavu od 18. 5. 2020 do 16. 7. 2020 (dále jen „Informace k řešení pobytových záležitostí cizinců“). Z těchto dokumentů podle žalobce vyplývá, že byl oprávněn podat žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu ve výše stanovené ochranné lhůtě 60 dnů, i když platnost jeho povolení vypršela ke dni 8. 5. 2020. Žalobce se domníval, že se poskytnuté pokyny vztahují i na něj a může se jimi řídit. Nelze mu přičítat k tíži neúplné a značně zavádějící informace na webových stránkách ministerstva. Žalobce má proto za to, že žádost měla být ministerstvem meritorně vyřízena, a to vzhledem k okolnostem případu a vyhlášenému nouzovému stavu. Dále žalobce poukázal na to, že jeho zákonný zástupce podal žádost dne 8. 6. 2020, tj. s jednoměsíčním zpožděním. Při podání žádosti požádal o prominutí zmeškání lhůty a jako důvod uvedl nouzový stav, který měl být zpravidla uznáván jako omluvitelný důvod bez dalšího. Opožděné podání žádosti mělo být žalobci prominuto, protože nouzový stav a zavádějící pokyny na webových stránkách ministerstva lze hodnotit jako objektivní překážky na vůli žalobce nezávislé, které mu zabránily podat žádost včas. Ministerstvo vydalo rozhodnutí dne 30. 4. 2021, žalobce tak čekal celých 11 měsíců. Žádost tak nebyla vyřízena v zákonných lhůtách, a žalobce tak byl díky nečinnosti vystaven zbytečnému stresu. Žalobce je si vědom, že v některých případech může trvat řízení o žádosti rok i více, v projednávaném případě ale ministerstvo způsobilo bezdůvodné průtahy v řízení, a ani náznakem se nezabývalo dopady rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce.
4. Dále žalobce odkazoval na § 174a zákona o pobytu cizinců a na rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 4. 2020, č. j. 54 A 78/2018-50, jenž shrnuje faktory, jimiž by se měly správní orgány zabývat při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného

života cizince. Správní orgány vůbec neposoudily, jaký dopad mohou mít jejich rozhodnutí na žalobce jako nezletilé dítě a na ostatní rodinné příslušníky. Obě rozhodnutí jsou v rozporu s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalobce se obává, že bude muset opustit svého

otce a bratra a odjet společně s matkou do Běloruska, kde je situace velice vážná. Podle dostupných informací nelze aktuálně podat novou žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na zastupitelském úřadě. Pokud by žalobce musel vycestovat, zůstal by jeho otec s nezletilým bratrem sám v České republice, a žalobce by tak byl odloučen od své rodiny pravděpodobně na dlouhou dobu. Vzájemné odloučení rodiny je nemyslitelné. Vzhledem k aktuálnímu stavu v Bělorusku pokládá žalobce za nepravděpodobné, že by mu bylo uděleno krátkodobé vízum. V důsledku toho by mohlo dojít k přerušení kontaktu s otcem, bratrem, prarodiči a nejlepšími kamarády, a to ve věku žalobce, který potřebuje oba rodiče. Podle žalobce běloruská vláda dokonce zakázala vycestování občanům, kteří nemají povolený trvalý pobyt v zahraničí. Závěrem žalobce argumentuje rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 Azs 46/2016-53, dle kterého se mají správní orgány zabývat dopadem rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince, pokud ten takovou skutečnost namítal ve správním řízení, a to bez ohledu na to, že zákon o pobytu cizinců v daném řízení posouzení přiměřenosti nevyžaduje. Tento závěr potvrzují i např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 10. 2019, č. j. 9 Azs 230/2019-53, ze dne 12. 3. 2019, č. j. 4 Azs 391/2018-38, nebo rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 4. 2020, č. j. 54 A 78/2018-50. Žalovaná se také nezabývala otázkou přiměřenosti rozhodnutí ani z hlediska nejlepšího zájmu žalobce jako nezletilého dítěte.

5. Žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.
6. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že správní orgány nebyly povinny zkoumat přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce, neboť se tímto rozhodnutím zastavilo řízení. Žalovaná nemá za to, že by se jednalo o podobné řízení jako v těch žalobcům odkazovaných a řešených u Nejvyššího správního soudu. Žalobce si informace z internetových stránek mvcr.cz nesprávně interpretoval, neboť ty se vztahovaly k možnosti pobývat na území České republiky bez postihu po skončení doby pobytového oprávnění. Nesprávnou interpretaci však nelze podřadit pod § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Žalobce pak ani do své žádosti neuvedl nouzový stav jako překážku na vůli nezávislou, která by mu bránila v podání žádosti v zákonem stanovené lhůtě, nýbrž si na základě informací uvedených na webových stránkách „všiml“, že může podat žádost do 60 dnů od skončení nouzového stavu. Pokud žalobce tvrdil, že ministerstvo zveřejnilo značně zavádějící informace, pak dle žalované jsou lhůty či možnost podat žádost o pobytová oprávnění vymezena zákonem, kterým je třeba se řídit. Samotné nedodržení lhůt nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Žalobce měl možnost namítat nečinnost v řízení před ministerstvem, nicméně tak neučinil.
7. Žalobce v doplnění žaloby ze dne 11. 10. 2021 uvedl, že jeho mladší bratr V. podal žádost o trvalý pobyt v týž den jako žalobce a bylo mu již vyhověno. V případě žalobce ministerstvo řízení o žádosti o povolení k trvalému pobytu přerušilo, dokud nebude rozhodnuto o této žalobě.

Posouzení věci soudem

8. Soud nejprve ověřil, že žaloba byla podána včas, po vyčerpání řádných opravných prostředků, osobou k tomu oprávněnou a že obsahuje všechny formální náležitosti na ni kladené, přičemž shledal, že se jedná o žalobu věcně projednatelnou.
9. V dalším kroku soud přistoupil k přezkumu napadeného rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.). Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť s tím účastníci vyslovili svůj souhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.), a zároveň nebylo třeba provádět dokazování, jelikož všechny skutečnosti rozhodné pro posouzení věci vyplývají ze správního spisu. Po přezkumu napadeného rozhodnutí dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
10. Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti podstatné pro rozhodnutí ve věci. Žalobce se narodil dne 24. 4. 2017 na území České republiky rodičům s běloruskou státní příslušností. Žalobce na území pobýval na základě dlouhodobého pobytu, posledně s platností ode dne 3. 6. 2019 do dne 8. 5. 2020. Zákonný zástupce žalobce podal žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu až dne 8. 6. 2020 s žádostí o prominutí zmeškání lhůty. Žádost o prominutí zmeškání lhůty odůvodnil tím, že na internetových stránkách Ministerstva vnitra (www.mvcr.cz) bylo uvedeno, že žádost o prodloužení dlouhodobého pobytu lze podat do 60 dnů po skončení nouzového stavu.
11. Soud předně uvádí, že zdejší soud se již zabýval obdobnou žádostí matky žalobce ve věci vedené pod sp. zn. 51 A 61/2021, přičemž rozsudkem ze dne 30. 9. 2022, č. j. 51 A 61/2021-56, její žalobě vyhověl. Soud dospěl k závěru, že správní orgány pochybily, když se nezabývaly tím, zdali nouzový stav spolu s Informacemi k řešení pobytových záležitostí cizinců a následně i Řešením pobytových záležitostí cizinců zakládaly důvody na vůli cizince nezávislé podle § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, resp. zdali tu nejsou výjimečné okolnosti, které by svědčily proti uznání nouzového stavu jako relevantního důvodu pro opožděné podání žádosti. Jelikož je projednávaná věc skutkově shodná a obsahově se žaloby téměř neliší, soud neshledal důvodu, aby se od závěrů vyslovených v rozsudku zdejšího soudu odchyloval.
12. Podle § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo o prodloužení doby jeho platnosti je cizinec povinen podat nejpozději před uplynutím platnosti víza k pobytu nad 90 dnů nebo platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, nejdříve však 120 dnů před uplynutím jeho platnosti.
13. Podle § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců zabrání-li včasnému podání žádosti podle odstavce 1 nebo 2 nebo odstavce 6 písm. b) důvody na vůli cizince nezávislé, je cizinec oprávněn tuto žádost podat do 5 pracovních dnů po zániku těchto důvodů. V odůvodněných případech může cizinec žádost podat i dříve, než je uvedeno v odstavci 1. Důvody pro pozdější podání žádosti podle věty první a pro dřívější podání žádosti podle věty druhé je cizinec povinen ministerstvu sdělit nejpozději při podání žádosti a na jeho výzvu tyto důvody prokázat.
14. Podle § 47 odst. 12 zákona o pobytu cizinců je lhůta uvedená v odstavcích 1 až 3 a 5 zachována, je-li posledního dne lhůty žádost podána ministerstvu. Nestanoví-li tento zákon, že žádost je cizinec povinen podat osobně, je lhůta uvedená v odstavcích 1 až 3 a 5 též zachována, je-li posledního dne lhůty podána poštovní zásilka adresovaná ministerstvu,

která obsahuje žádost, držiteli poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence nebo osobě, která má obdobné postavení v jiném státě. Tento odstavec se na žádosti uvedené v odstavci 6 použije obdobně.

15. Podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců se usnesením také zastaví řízení o žádosti, jestliže cizinec podal žádost o prodloužení doby platnosti a doby pobytu na území na dlouhodobé vízum, žádost o povolení k dlouhodobému pobytu nebo žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu v době, kdy k tomu není oprávněn; to neplatí, pokud je o dříve podané žádosti rozhodováno poté, co začala běžet lhůta, v níž byl cizinec oprávněn tuto žádost podat.
16. Mezi účastníky není sporné, že žalobci uplynula doba platnosti jeho povolení k dlouhodobému pobytu dne 8. 5. 2020. Podle § 47 odst. 1 ve spojení s § 47 odst. 12 zákona o pobytu cizinců byl zároveň tento den posledním dnem k podání žádosti o jeho prodloužení. Jádrem věcného posouzení však spočívá v tom, zdali lze na případ žalobce aplikovat § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, tedy zdali mu v podání žádosti bránily důvody na jeho vůli nezávislé.
17. Žalobce své pozdní podání ze dne 8. 6. 2020 ospravedlňuje tím, že se řídil pokyny zveřejněnými na webových stránkách ministerstva, které v průběhu správního řízení správním orgánům předložil. Ve správním spisu jsou založeny Informace k řešení pobytových záležitostí cizinců, v nichž byl *„uveden postup dotčených státních orgánů řešících pobytové záležitosti cizinců po skončení nouzového stavu v ČR, který bude přechodně uplatňován po dobu 60 dnů (tj. do 16. července 2020).“* V bodě I. D bylo uvedeno: *„Pokud cizinec, jemuž vyprší platnost pobytového oprávnění v době nouzového stavu či 60 dnů po jeho skončení a zamýšlí na území ČR pobývat i nadále, je povinen v zákonem stanovených lhůtách požádat o prodloužení tohoto pobytového oprávnění (v případě skončení platnosti dlouhodobého víza podat žádost o udělení povolení k dlouhodobému pobytu). Bližší informace viz bod III. Vyřizování pobytové agendy na území.“* Bod III. Vyřizování pobytové agendy na území v jeho části 3. Lhůty pro podání žádostí, pro hlášení změn a dalších skutečností stanovuje, že *„vyhlášený nouzový stav je považován za překážku na vůli cizince nezávislou, která mu bránila v podání žádosti v zákonem stanovené lhůtě (§ 47 odst. 3, § 60 odst. 4 zákona o pobytu cizinců). Bude-li žádost o udělení či prodloužení pobytového oprávnění podána po zákonem stanovené lhůtě, bude nouzový stav zpravidla uznán jako relevantní důvod pro takto opožděné podání a žádost bude akceptována a standardním způsobem vyřízena. Pokud lhůta pro podání žádosti uplyne po skončení nouzového stavu, musí již důvody opožděného podání žádosti žadatel uvést a na výzvu prokázat. Hodnoceny budou tyto důvody individuálně. Důvodem na vůli nezávislým nebude absence včasného termínu pro objednání se k osobnímu podání žádosti, nebo skutečnost, že byl cizinec objednán k podání žádosti až po uplynutí lhůty pro podání žádosti. Všichni cizinci mají možnost svou žádost doručit Ministerstvu vnitra poštou, lhůtu pro podání žádosti tak mohou dodržet.“*
18. Ve spise je rovněž založen výtisk dokumentu na webových stránkách Ministerstva vnitra *„Řešení pobytových záležitostí cizinců na území České republiky ode dne 17. 7. 2020“*, v němž bylo konstatováno, že v období od skončení nouzového stavu, tj. od 18. 5. 2020, po dobu 60 dnů, tj. do 16. 7. 2020, postupovaly orgány veřejné moci řešící pobytové záležitosti cizinců v jakémsi přechodném režimu. V bodě I. 1. tohoto dokumentu bylo uvedeno, že *„pokud cizinci v době, kdy byl na území České republiky vyhlášen nouzový stav, anebo v době následného šedesátidenního období skončila platnost jeho dosavadního oprávnění k pobytu, mohl takový cizinec ještě do 16. července 2020 na území České republiky setrvat. Jednalo se sice*

o pobyt neoprávněný, avšak vzhledem k mimořádným okolnostem tolerovaný a cizinci za něj proto nehrozil žádný postih. Pokud nejpozději dne 16. července 2020 takový cizinec území neopustil, od následujícího dne, tedy ode dne 17. července 2020 pobývá na území v rozporu se zákonem a vystavuje se tak nebezpečí postihu ze strany příslušných orgánů veřejné moci. Takovému cizinci se doporučuje co možná nejdříve území České republiky opustit. V případě, že cizinec na území České republiky pobýval na základě pobytového oprávnění, jehož platnost lze prodloužit, resp., ze kterého lze na území podat žádost o vydání jiného pobytového oprávnění, platí, že skončila-li platnost tohoto pobytového oprávnění a cizinec nejpozději do 16. července 2020 nepožádal o prodloužení doby jeho platnosti, resp. o vydání nového pobytového oprávnění, pobývá ode dne 17. července 2020 na území rovněž neoprávněně a také jemu se doporučuje území co nejdříve opustit.“ Dále bod III. 3. citovaného dokumentu opakuje, že „nouzový stav, který byl na území České republiky vyhlášen, a v souvislosti s ním přijatá mimořádná opatření, byly obecně považovány za překážky na vůli cizince nezávislé, které mu bránily v podání žádosti ve lhůtě stanovené zákonem o pobytu cizinců bez toho, aniž by cizinec tuto situaci uváděl jako důvod zmeškání lhůty. Od 17. července 2020 se již plně aplikují zákonná pravidla, tedy bude-li žádost cizince podávána až po uplynutí zákonem stanovené lhůty, musí být podána do 5 pracovních dnů od odpadnutí překážky, která cizinci bránila ve včasném podání žádosti. Důvody opožděného podání žádosti musí cizinec sám tvrdit a nejpozději na výzvu prokázat. Musí jít samozřejmě o důvody na vůli cizince nezávislé.“

19. Žalobce výše uvedené dokumenty přiložil k odvolání proti rozhodnutí ministerstva. Žalované byly zveřejněné informace taktéž známé, jelikož z nich přímo cituje v napadeném rozhodnutí. Zároveň jejich existenci nijak nezpochybňuje a jsou založeny ve správním spisu. Soud proto nemá pochyby o tom, že ministerstvo citované informace skutečně zveřejnilo a že představovaly shrnutí postupu správních orgánů v období po skončení nouzového stavu do 16. 7. 2020.
20. Soud podotýká, že nouzový stav byl vyhlášen vládou České republiky usnesením ze dne 12. 3. 2020, č. 69/2020 Sb., o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaný jako SARS CoV-2) na území České republiky na dobu 30 dnů. Nouzový stav byl následně dvakrát prodloužen se souhlasem Poslanecké sněmovny až do 17. 5. 2020, a to usneseními vlády České republiky ze dne 9. 4. 2020, č. 156/2020 Sb. a ze dne 30. 4. 2020, č. 219/2020 Sb.
21. Třebaže se žalobce v žalobě výslovně nedovolává legitimního očekávání, obsahově se jeho žalobní námitky s tímto institutem kryjí, pokud tvrdil, že se v dobré víře řídil zveřejněnými pokyny, a domníval se, že se na jeho případ vztahují, a tedy že vzhledem k uveřejněným informacím a nouzovému stavu bude jeho žádost věcně posouzena. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 4. 2017, č. j. 4 As 86/2016-38, shrnul, že „[i]deovým základem konceptu ochrany legitimního očekávání je přesvědčení, že ti, kdo jednají v oprávněné důvěře v existující právo, resp. v právo, jak se jim s přihlédnutím k okolnostem a dobré víře obsahově jeví, by neměli být zklamáni ve svých očekáváním, že v souladu s právem jednají a že jejich jednání také právo demokratického právního státu nakonec poskytne svou ochranu. V nejtypičtější podobě se ochrana legitimního očekávání, ve vazbě na ochranu právní jistoty, v oboru správního práva upíná k vázanosti správy vlastní ustálenou správní praxí, ustáleným výkladem procesních i hmotných právních pravidel, veřejně deklarovanou politikou v mezích správního uvážení, interní výkladovou či aplikační směrnicí, anebo k závaznosti konkrétního a kvalifikovaného ujištění o právu či procesním postupu, poskytnutého orgánem

veřejné moci adresátu jeho správy.“ (zvýrazněno soudem). Dále lze ocitovat z nálezu Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2003, sp. zn. IV. ÚS 525/02, následující: „Každému navrhovateli vzniká v řízení před orgánem veřejné moci legitimní očekávání, že bude-li postupovat v souladu se zákonem a konkrétními pokyny tohoto orgánu, povede to v případě úspěchu ve sporu k vydání reálně vykonatelného rozhodnutí.“ Zároveň Nejvyšší správní soud přdestřel, že přiznání ochrany legitimnímu očekávání musí předcházet pečlivé vážení právem chráněných zájmů, které jsou ve hře, a zároveň i poměřování se závažným veřejným zájmem, který by vzhledem ke konkrétním okolnostem mohl a měl nad ochranou legitimního očekávání převážet. Nejvyšší správní soud následně uzavřel, že legitimní očekávání mohou založit pouze jednání a postupy, které jsou v souladu se zákonem a v jeho mezích, tedy *secundum et intra legem*, nikoli *contra legem* či *praeter legem* vzhledem k principu legality výkonu veřejné moci. Připustil však, že v konkrétním případě lze aspoň do určité míry při absenci konkurujícího závažného veřejného zájmu poskytnout soudní ochranu legitimnímu očekávání založenému na jednání správního orgánu *ultra vires* za splnění určitých podmínek (viz již citovaný rozsudek č. j. 4 As 86/2016-38).

22. Soud proto dále hodnotil, zdali výše citované pokyny a informace zveřejněné Ministerstvem vnitra mohly vzbudit legitimní očekávání žalobce, že jeho žádost ze dne 8. 6. 2020 bude meritorně projednána. Zároveň posuzoval, zdali nouzový stav ve spojení se zveřejněnými informacemi představují důvody na vůli žalobce nezávislé podle § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců.
23. Zákon o pobytu cizinců přesně stanovuje lhůty, v nichž je možné podat žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu. Zákonodárce si však byl zároveň vědom toho, že cizinci mohou zabránit ve včasném podání žádosti i omluvitelné důvody. Tyto důvody musejí jednak cizinci ve včasném podání žádosti zabránit, jednak být na jeho vůli nezávislé.
24. Při zodpovězení výše nastolených otázek vycházel soud z toho, že samo ministerstvo zveřejnilo informaci o tom, že nouzový stav je považován za překážku na vůli cizince nezávislou, která mu bránila v podání žádosti v zákonem stanovené lhůtě. Zároveň z jím zveřejněných informací plyne, že cizinec nemusí výslovně nouzový stav jako překážku uvádět. To lze dovodit mimo jiné z druhého odstavce bodu III. 3 Informací k řešení pobytových záležitostí cizinců, dle kterého musí žadatel uvést důvody pro opožděné podání žádosti, pokud lhůta pro její podání uplyne po skončení nouzového stavu. Jinak řečeno, připadlo-li by uplynutí lhůty ještě na dobu nouzového stavu, pak cizinec nemusel důvody pro opožděné podání uvádět. Tento výklad výslovně potvrzuje i první odstavec bodu III. 3. dokumentu Řešení pobytových záležitostí cizinců, dle kterého „*nouzový stav, který byl na území České republiky vyhlášen, a v souvislosti s ním přijatá mimořádná opatření, byly obecně považovány za překážky na vůli cizince nezávislé, které mu bránily v podání žádosti ve lhůtě stanovené zákonem o pobytu cizinců bez toho, aniž by cizinec tuto situaci uváděl jako důvod zmeškání lhůty.*“ Současně se uvedená praxe správních orgánů měla aplikovat po dobu 60 dnů po skončení nouzového stavu, tj. do dne 16. 7. 2020.
25. V případě žalobce přitom lhůta uplynula ještě za doby trvání nouzového stavu. Soud je proto přesvědčen, že žalobce mohl legitimně očekávat, že jeho žádost bude meritorně projednána. Pro tento závěr svědčí několik okolností. Předně ministerstvo veřejně deklarovalo, jakým způsobem budou v přechodném šedesátidenním období po skončení nouzového stavu orgány veřejné správy postupovat při řešení pobytových záležitostí cizinců. Výslovně uvedlo, že nouzový stav bude považován za překážku na vůli cizince

nezávislou ve smyslu § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, a dopředu tak stanovilo, jak bude § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců vykládat. Vzhledem k výše citovaným závěrům Nejvyššího správního soudu lze tento postup označit za veřejně deklarovanou politiku v mezích správního uvážení, jíž by měly být orgány veřejné správy v souvislosti s ochranou legitimního očekávání vázány. Zároveň soud odkazuje na odůvodnění níže, proč spatřuje uvedený výklad § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců za souladný se zákonem o pobytu cizinců. Dále je třeba zdůraznit, že zákonný zástupce žalobce žádost o prodloužení doby platnosti pobytového oprávnění podal dne 8. 6. 2020, tj. v rámci stanoveného přechodného období. Zároveň požádal o prominutí zmeškání lhůty, jelikož „*na webu mvcr.cz bylo uvedeno, že žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu budeme moc podat do 60 dnů po skončení nouzového stavu (tak jsem si všiml z uvedených informací)*“. V odvolání proti rozhodnutí ministerstva se dovolával skutečností plynoucích z výše citovaných dokumentů, které doložil žalované. Stejně tak činí i v žalobě. Žalobce tak setrval již v průběhu správního řízení a nyní i před soudem uplatňuje skutečnosti, které pokládá za důvody na jeho vůli nezávislé a které mohly založit jeho legitimní očekávání v meritorní posouzení žádosti.

26. Zároveň nelze mít za to, že by nějaké zákonné ustanovení bránilo ministerstvu veřejně deklarovat, že nouzový stav bude obecně považovat za důvod na vůli cizinců nezávislý. Za dané situace soud souhlasí, že nouzový stav bylo jistě možné považovat za překážku, která je objektivní (na vůli cizinců nezávislá) a která zabránila cizincům ve včasném podání žádosti, a to vzhledem k mimořádnosti situace vyvolané pandemií onemocnění COVID-19. Za vyhlášeného nouzového stavu byla přijata opatření, která výrazně ovlivnila vstup a pobyt cizinců na území České republiky, ale do určité míry též i možnost opustit území. Orgány veřejné správy vyřizovaly pobytovou agendu v upraveném (leckdy omezeném) režimu. Ostatně zveřejněné informace popisují další modifikované postupy správních orgánů během a po skončení nouzového stavu. Soud proto považuje deklarovaný postup správních orgánů při výkladu neurčitého právního pojmu – důvodu na vůli cizinců nezávislého – za souladný s právními předpisy. Nelze odhlédnout ani od toho, že stanovený postup správních orgánů byl ve prospěch účastníků řízení, resp. cizinců postupujících dle zveřejněných informací. Ministerstvo současně uvedlo, že tento výklad bude uplatňovat po dobu 60 dnů od skončení nouzového stavu. Pak ovšem bylo povinno jej uplatnit i na případ žalobce, který měl – jak soud vyložil výše – legitimní očekávání, že se správní orgány budou jimi veřejně proklamovaným výkladem řídit i při vyřizování jeho žádosti. Soud dále ani neshledal existenci žádného protichůdného závažného veřejného zájmu, pro který by nemohl ochranu legitimnímu očekávání žalobci poskytnout.
27. Soud nepřehlédl, že bod 2. D Informací k řešení pobytových záležitostí cizinců zmiňuje, že cizinci, jimž vyprší platnost pobytového oprávnění v době nouzového stavu a 60 dnů po jeho skončení, jsou povinni požádat o prodloužení pobytového oprávnění v zákonem stanovených lhůtách. Nicméně vzápětí v další větě přímo odkazuje na bod 4. *Vyřizování pobytové agendy na území*, dle kterého se považuje nouzový stav za překážku na vůli cizince nezávislou, která mu bránila v podání žádosti v zákonem stanovené lhůtě. Nouzový stav by pak dle tohoto výkladu měl být zpravidla uznán jako relevantní důvod pro opožděné podání, což povede ke standardnímu vyřízení žádosti. Zveřejněné informace přitom dále nestanovují, že by k samotnému nouzovému stavu musely přistoupit okolnosti další (s ním související), které by v souhrnu zabránily včasnému podání žádosti. Za objektivní důvod na vůli cizince nezávislý označuje pouze nouzový stav, jehož existence by tak dle zveřejněné

instrukce měla postačovat k tomu, aby se správní orgán žádosti meritorně zabýval, neshledal-li by výjimečné okolnosti pro opačný postup.

28. Ministerstvo ve svém rozhodnutí potvrzuje, že blíže prostudovalo webové stránky v období před, během a po nouzovém stavu. V odůvodnění cituje pouze část bodu 2. D Informací k řešení pobytoových záležitostí cizinců. Žádným způsobem se však již nevypořádává s tím, že jak dle Informací k řešení pobytoových záležitostí cizinců, tak podle Řešení pobytoových záležitostí cizinců měly správní orgány přihlédnout k existenci vyhlášeného nouzového stavu, aniž by cizinec tuto situaci jako důvod zmeškání lhůty uváděl. Stejně tak se s touto skutečností nevypořádává ani žalovaná, která pouze konstatovala, že žalobce do žádosti neuvedl nouzový stav jako překážku na vůli nezávislou. Je přitom zjevné, že zveřejněné informace musely být správními orgány známy, když na ně odkazují ve svých rozhodnutích. Správní orgány tedy pochybily, když v případě žalobce nepokládaly vyhlášený nouzový stav jako důvod na jeho vůli nezávislým, který mu (zákonnému zástupci) zabránil podat žádost včas. Žalobce na základě zveřejněných informací legitimně očekával, že jeho žádost bude meritorně vyřízena, aniž by na vyhlášení nouzového stavu musel výslovně poukazovat. Jak soud dovodil výše, legitimnímu očekávání žalobce je proto nutné poskytnout ochranu.
29. Žalovaná vypořádala námitku žalobce ohledně toho, že zveřejněné informace byly značně zavádějící, tak, že lhůty či možnost podání žádosti o pobytoová oprávnění na území jsou stanoveny zákonem o pobytu cizinců, kterým je třeba se řídit. Soud přisvědčuje žalované, že platné a účinné právní normy musejí být dodržovány. Zároveň však nelze klást k tíži žalobce, pokud v dobré víře postupoval podle informací zveřejněných ministerstvem. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 16. 8. 2016, č. j. 1 Azs 108/2016-41, připustil, že si lze představit, že by nesprávné poučení úředníka Ministerstva vnitra přijímajícího žádosti mohlo představovat důvod na vůli nezávislý podle stávajícího § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců. V tomto případě však nadto soud výše dovodil, že veřejná proklamace ohledně posuzování nouzového stavu jako důvodu na vůli cizinců nezávislého je přípustným vymezením neurčitého pojmu uvedeného v zákoně o pobytu cizinců. Žalobci proto nelze vyčítat, že se zveřejněnými informacemi řídil.
30. Žalovaná také konstatovala, že žalobce si jí citované informace na webových stránkách ministerstva nesprávně vyložil, protože ty se týkaly možnosti pobývat na území České republiky bez postihu. Soud dává žalované za pravdu, že následující pasáž z Řešení pobytoových záležitostí cizinců se týká pobytu na území (byť není nejšťastněji formulovaná): *pokud cizinci v době, kdy byl na území České republiky vyhlášen nouzový stav, anebo v době následného šedesátidenního období skončila platnost jeho dosavadního oprávnění k pobytu, mohl takový cizinec ještě do 16. července 2020 na území České republiky setrvat. Jednalo se sice o pobyt neoprávněný, avšak vzhledem k mimořádným okolnostem tolerovaný a cizinci za něj proto nehrozil žádný postih. (...) V případě, že cizinec na území České republiky pobýval na základě pobytoového oprávnění, jehož platnost lze prodloužit, resp., ze kterého lze na území podat žádost o vydání jiného pobytoového oprávnění, platí, že skončila-li platnost tohoto pobytoového oprávnění a cizinec nejpozději do 16. července 2020 nepožádal o prodloužení doby jeho platnosti, resp. o vydání nového pobytoového oprávnění, pobývá ode dne 17. července 2020 na území rovněž neoprávněně a také jemu se doporučuje území co nejdříve opustit.* Žalovaná se nicméně nijak nevypořádala s tím, že ministerstvo skutečně zveřejnilo informaci ohledně přechodného období v délce 60 dnů, během kterého je stanoveným způsobem modifikován

postup orgánů veřejné správy řešících pobytové záležitosti cizinců, a informaci ohledně uznání nouzového stavu jako důvodu na vůli cizince nezávislého. V tomto kontextu nelze klást k tíži žalobce, pokud se domníval, že žádost bude moci podat ještě v období 60 dnů po skončení nouzového stavu a jeho žádost bude akceptována. Správní orgány přitom vůbec nevzaly v potaz, že na svých internetových stránkách veřejně deklarovaly, že období nouzového stavu bude posuzováno jako překážka na vůli nezávislá, aniž by to cizinec výslovně uváděl.

31. Ministerstvo a následně i žalovaná argumentují tím, že žalobce mohl žádost o prodloužení doby platnosti svého pobytového oprávnění podat společně s žádostí o vydání povolení k trvalému pobytu ze dne 11. 5. 2020. K tomu soud podotýká, že i v takovém případě by ale žalobce podal žádost o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu po zákonné lhůtě (tj. po 8. 5. 2020). Ministerstvo by se proto stejně muselo vypořádat s tím, zdali žalobci ve včasném podání žádosti zabránily důvody na jeho vůli nezávislé, podal-li by žalobce obdobnou žádost „o prominutí lhůty“. Dle soudu je ve světle zveřejněných informací na webu www.mvcr.cz nerozhodné, zdali by žalobce žádost podal již dne 11. 5. 2020, nebo až dne 8. 6. 2020, jak učinil. Soud proto tyto argumenty žalované nepovažuje za důvodné.
32. Lze uzavřít, že v důsledku informací zveřejněných na webových stránkách Ministerstva vnitra mohl žalobce legitimně očekávat, že jeho žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu bude meritorně vyřízena. Správní orgány pochybily, když v rozporu s Informacemi k řešení pobytových záležitostí cizinců a Řešením pobytových záležitostí cizinců, nepokládaly vyhlášený nouzový stav *ex officio* jako překážku na vůli žalobce nezávislou a nepřistoupily k meritornímu posouzení jeho žádosti. Z toho důvodu soud napadené rozhodnutí zrušil.
33. K druhé žalobní námitce ohledně posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce soud uvádí, že pokud by rozhodnutí žalované neshledal nezákonným, nemohl by mu v tomto směru přisvědčit. Správní soudy totiž setrvale judikují, že přiměřenost dopadů do rodinného a soukromého života se neposuzuje v případě procesních rozhodnutí, jelikož správní řízení skončí dříve, než je možné se věcí žadatele meritorně zabývat (srov. např. rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 24. 1. 2022, č. j. 18 A 26/2021-33 nebo žalovanou uvedený ze dne 26. 6. 2020, č. j. 9 A 176/2017-43, dále rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2022, č. j. 8 Azs 314/2019-39, ze dne 16. 8. 2016, č. j. 1 Azs 108/2016-41, nebo ze dne 21. 2. 2018, č. j. 4 Azs 246/2017-35). Žalobcem zmiňované rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 10. 2019, č. j. 9 Azs 230/2019-53, ze dne 12. 3. 2019, č. j. 4 Azs 391/2018-38, nebo rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 4. 2020, č. j. 54 A 78/2018-50, na nyní projednávanou věc nedopadají, jelikož se dotýkají meritorních rozhodnutí ve věcech povolení k trvalému nebo dlouhodobému pobytu. V nich vyslovené závěry o povinnosti zkoumat přiměřenost zásahu do soukromého nebo rodinného života, pokud to cizinec ve správním řízení namítne, proto nelze bez dalšího přenést na rozhodnutí, jimiž je skončeno správní řízení z procesního důvodu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2022, č. j. 8 Azs 314/2019-39, bod 21). Lze však doplnit, že soud rozhodnutí žalované ruší, a proto se správní orgány budou muset žádosti žalobce opětovně zabývat. V případě, že uznají důvody pro opožděné podání žádosti žalobce, pak budou v rámci posuzování merita věci zkoumat i přiměřenost dopadů případného negativního rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce tak, aby dostálo požadavkům čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod,

vč. povinnosti zohlednit nejlepší zájem dítěte vyplývající z Úmluvy o právech dítěte.

34. Závěrem soud nemůže přisvědčit námitce žalobce, že by nedodržení lhůt k vydání rozhodnutí mělo vliv na zákonnost rozhodnutí. Lhůta pro vydání rozhodnutí je lhůtou pořádkovou a její nedodržení nemůže být samo o sobě důvodem ke zrušení správního rozhodnutí (srov. např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 7. 2011, č. j. 9 A 128/2010-33). Po marném uplynutí lhůty mohl žalobce žádat uplatnění opatření proti nečinnosti, což však neučinil.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

35. Soud dospěl k závěru o důvodnosti žaloby, a proto napadené rozhodnutí pro nezákonnost zrušil a vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení jsou správní orgány vázány právním názorem, který vyslovil soud v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Soud nepřehlédl, že Informace k řešení pobytových záležitostí cizinců uvádí v bodu III. Vyřizování pobytové agendy na území v jeho části 3. Lhůty pro podání žádostí, že „*bude-li žádost o udělení či prodloužení pobytového oprávnění podána po zákonem stanovené lhůtě, bude nouzový stav **zpravidla** uznán jako relevantní důvod pro takto opožděné podání a žádost bude akceptována a standardním způsobem vyřízena*“ (obdobně bod III. 3. Řešení pobytových záležitostí cizinců). Výše uvedené je třeba vykládat tak, že nouzový stav je zpravidla (obecně, standardně) pokládán za překážku na vůli cizince nezávislou, nicméně mohou nastat výjimečné situace, ve kterých tomu tak nebude. V projednávané věci se ze správního spisu žádné takové okolnosti nepodávají, nicméně jelikož se žalovaná touto otázkou vůbec nezabývala, nelze v tuto chvíli jejich existenci *a priori* vyloučit. Úkolem žalované v dalším řízení tak bude v první řadě posoudit, zda v projednávané věci nejsou dány výjimečné okolnosti, pro které by nebylo lze nouzový stav pokládat za překážku na vůli žalobce nezávislou. Pokud takové mimořádné okolnosti neshledá, posoudí žádost žalobce meritorně.
36. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaná ve věci úspěch neměla, a náhrada nákladů řízení jí proto nepřísluší.
37. Žalobce měl se svojí žalobou úspěch, a proto mu náleží náhrada důvodně vynaložených nákladů řízení. Soud tedy žalobci přiznal náhradu nákladů řízení účelně vynaložených na uplatnění práv u soudu. Ty spočívají v zaplacených soudních poplatcích ve výši 4 000 Kč (3 000 Kč za žalobu a 1 000 Kč za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě) a nákladech souvisejících se zastoupením žalobce advokátem. Tyto náklady jsou tvořeny odměnou za zastupování za dva úkony právní služby (za převzetí a přípravu zastoupení a sepis žaloby), u nichž sazba odměny činí dle advokátního tarifu 3 100 Kč za jeden úkon právní služby [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), dále jen „advokátní tarif“]. Za podání žalobce ze dne 11. 10. 2021 označené jako „*Doplnění žaloby*“ soud náhradu nákladů nepřiznal, jelikož pouze opakuje skutečnosti uvedené již v žalobě a dokládá důkazy, které soud považoval za nadbytečné provádět, a proto tyto náklady nepovažuje za důvodně vynaložené podle § 60 odst. 1 s. ř. s.

Náklady zastoupení dále tvoří náhrada hotových výdajů za dva úkony právní služby po 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tj. 600 Kč, celkem tedy 6 800 Kč, vše zvýšeno o částku 1 428 Kč odpovídající 21 % DPH z předchozích částek, neboť advokát žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty. Celková výše nákladů, které žalobci v tomto soudním řízení vznikly, činí 12 228 Kč. Soud proto uložil žalované povinnost zaplatit žalobci celkem částku 12 228 Kč, k rukám zástupce žalobce JUDr. Petra Dočekala, advokáta (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, užitý na základě § 64 s. ř. s.), a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 31. října 2022

Mgr. Tomáš Kocourek, Ph.D., v. r.
předseda senátu